

Aan
Van

Staatssecretaris BZK
CZW

nota

Nota naar aanleiding van het verslag wetsvoorstel instelling van een adviescollege voor de algehele verbetering en beheersing van ICT-projecten en informatiesystemen bij de centrale overheid (Wet Adviescollege ICT-toetsing, 36 191)

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2023-0000460655

Datum
14 september 2023

Opgesteld door
[Redacted]

Samengewerkt met
CIO Rijk

Bijlage(n)
3

Aanleiding

Op 11 juli jl. heeft de vaste commissie van Binnenlandse Zaken van de Eerste Kamer het verslag vastgesteld inzake het wetsvoorstel Adviescollege ICT-toetsing (AcICT). De nota naar aanleiding van het verslag met de beantwoording van de vragen van de vaste commissie is inmiddels gereed voor aanbidding aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- akkoord te gaan met de beantwoording van het verslag;
- de aanbiedingsbrief en de nota naar aanleiding van het verslag te ondertekenen.

Toelichting

Kern van het verslag en de beantwoording

De leden van de fracties van de BBB, GroenLinks-PvdA, SP, PvdD, VVD en D66 hebben een bijdrage geleverd aan het verslag. De fracties hechten waarde aan de noodzaak van een permanent, onafhankelijk adviescollege. Op hoofdlijnen zijn de volgende thema's te onderscheiden in de gestelde vragen.

- 1. Adviesaanvragen bij reeds gestarte ICT-projecten en onderhoud en beheer.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen of er criteria zijn opgesteld ten aanzien van het indienen van nadere adviezen bij ICT-projecten die reeds zijn gestart, zoals het project Common Highway Agency Rijkswaterstaat Model (CHARM). Toegelicht wordt dat het niet wenselijk is om nadere criteria wettelijk vast te stellen en dat AcICT zelfstandig een afweging maakt welke (nadere) adviesaanvragen in behandeling worden genomen.

Ook vragen deze fracties waarom in 2022 geen adviesaanvragen zijn gedaan ten aanzien van het onderhoud en beheer van informatiesystemen. Toegelicht wordt dat er geen aanmeldplicht bestaat voor dergelijke adviezen en dat het Rijks ICT-dashboard zal worden uitgebreid zodat er meer centraal overzicht komt op ICT-activiteiten rondom onderhoud en beheer.

- 2. Onafhankelijkheid van de wetsevaluatie.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen hoe de wetsevaluatie onafhankelijk zal worden uitgevoerd. In de beantwoording wordt gewezen op het belang van een onafhankelijke evaluatie. Het is echter te vroeg om vooruit te lopen over de precieze inrichting van de evaluatie.
- 3. Onafhankelijkheid leden AcICT.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen hoe de onafhankelijkheid van de leden van het AcICT is geborgd, zowel in de uitvoering van hun taken als bij hun benoeming. In de beantwoording wordt gewezen op meerdere waarborgen uit het wetsvoorstel, zoals dat personen werkzaam voor organisaties die adviezen aanvragen geen lid kunnen worden van AcICT, collegeleden op persoonlijke titel zitting nemen en zonder last en ruggenspraak hun taken dienen uit te oefenen. Tevens worden benoeming in de ministerraad besproken en vindt de sollicitatieprocedure plaats onder leiding van de voorzitter van de AcICT.
- 4. Profiel leden AcICT.** De VVD vraagt hoe actuele ICT-kennis bij AcICT aanwezig zal zijn en hoe de gebruikelijke personele doorstroom geborgd zal worden. In de beantwoording wordt gewezen op de deeltijdfunctie en de benoeming van ten hoogste vier jaar en het maximum van twee herbenoemingen, waardoor dit ruimte biedt om actuele praktijkkennis op te doen en de doorstroming te borgen.
- 5. Onpartijdigheid AcICT.** De BBB vraagt naar de onafhankelijke positie van het AcICT t.a.v. het ministerie. Toegelicht wordt dat dit wetsvoorstel aansluit op de Kaderwet adviescolleges, waardoor AcICT onafhankelijk onderzoeken uitvoert en adviseert.

Onze referentie
2023-0000460655
Datum
14 september 2023

Daarnaast vragen de fracties van GroenLinks-PvdA, SP en PvdD of er een verschil is tussen betrokkenheid en belang van collegeleden bij adviesaanvragen. Toegelicht wordt dat betrokkenheid en belang in elkaars verlengde liggen. Daarnaast stellen zij de vraag of "schijn van partijdigheid" bij adviesaanvragen kan voordoen. Toegelicht wordt dat AcICT kijkt of er daadwerkelijk indirect of direct sprake is van feiten en omstandigheden. De 'schijn' moet dus objectief gerechtvaardigd zijn.

Bovendien vraagt D66 hoe de taken en verantwoordelijkheden zijn verdeeld tussen AcICT, de Algemene Rekenkamer, de Auditdienst Rijk, de Raad van State en de Autoriteit Persoonsgegevens. Op basis van de 'three lines model'. kan een externe analyse op ICT-aspecten worden gedaan door een van deze organisaties waarbij de aard van het onderzoek sterk verschilt om overlap ook zo veel mogelijk te voorkomen.

- 6. Onafhankelijkheid secretaris-directeur en overige medewerkers.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen hoe de onafhankelijkheid van de secretaris-directeur en het ambtelijk secretariaat is geborgd en welke rol AcICT hierin speelt. Toegelicht wordt dat de voorzitter van AcICT betrokken wordt bij de sollicitatieprocedure voor secretaris-directeur. Voor overige medewerkers is de secretaris-directeur gemandateerd om de inrichting van de sollicitatieprocedure te bepalen. Daarnaast zijn de secretaris-directeur en medewerkers conform de Kaderwet adviescolleges

bij de uitoefening van hun werkzaamheden uitsluitend verantwoording verschuldigd aan AcICT.

Onze referentie
2023-0000460655

Datum
14 september 2023

- 7. Budget en capaciteit.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen of het AcICT voldoende middelen en capaciteit heeft. Toegelicht wordt dat de onderbesteding in 2022 € 1,9 miljoen bedroeg ten opzichte van het budgettaire kader van € 5,4 miljoen. Het AcICT wil verder gecontroleerd doorgroeien in de beschikbare capaciteit en dit wordt door u gesteund. Op dit moment bestaat er echter ook een tekort aan IT-kennis op de arbeidsmarkt.
- 8. Ongevraagd advies.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen waarom AcICT geen ongevraagd advies kan geven over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de inrichting en toepassing van informatiesystemen ter uitvoering van beleid of regelgeving. Toegelicht wordt dat het niet primair bij de rol van collegeleden als ICT-experts past, maar eerder een maatschappelijke belangenafweging vergt die de Staten-Generaal of ministers kunnen maken.
- 9. Relaties met CIO's.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen waar een CIO-oordeel betrekking op heeft. Toegelicht wordt dat het CIO-oordeel een kwaliteitstoets is op het welslagen van een groot ICT-project. Vervolgens toetst het AcICT het project en adviseert de opdrachtgever.
- 10. Hoor en wederhoor.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen waarom de bepaling voor hoor en wederhoor, die in het voormalig instellingsbesluit BIT stond, niet in dit wetsvoorstel is overgenomen en of overwogen is om hoor en wederhoor openbaar te maken. Toegelicht wordt dat deze bepaling is geschrapt na het advies van de Raad van State, omdat het passend is dat AcICT zelfstandig over zijn werkwijze gaat. Het AcICT kan niet toezeggen de hoor en wederhoor openbaar te maken vanwege het belang van vertrouwelijkheid ervan voor de objectieve waarheidsvinding in de onderzoeken.
- 11. Openbaarheid adviezen en verhouding met de Wet open overheid.** De BBB vraagt zich af waarom de adviezen niet onverwijld openbaar worden gemaakt. In de beantwoording wordt aangegeven dat als deze eis in de Wet open overheid in werking treedt, hiermee de termijn van twee weken uit het wetsvoorstel komt te vervallen.
- Daarnaast vragen GroenLinks-PvdA, SP en PvdD waarom slechts adviezen die door een van beide Kamers zijn uitgebracht, openbaar worden gemaakt. Toegelicht wordt dat alle adviezen binnen twee weken zelf openbaar worden gemaakt door het AcICT, alsmede door de Voorzitters van de Kamers als een advies aan de Staten-Generaal wordt uitgebracht. Hetzelfde geldt voor adviezen die aan ministers, zbo's, politie en Raad voor de rechtspraak zijn uitgebracht.
- 12. Overige.** GroenLinks-PvdA, SP en PvdD vragen ter verduidelijking of AcICT adviesaanvragen kan afwijzen, wie de beslistermijn bepaalt om over een adviesverzoek te beslissen, wat het rechtskarakter is van het toetsingskader en het naschrift en waarom het naschrift niet als advies

wordt aangemerkt. Toegelicht wordt dat AcICT op basis van een risico-inschatting bepaalt of een adviesaanvraag in behandeling wordt genomen en dat de beslistermijn afhangt van de beschikbaarheid van de benodigde informatie voor de risico-inschatting. Het toetsingskader wordt beschouwd als een interne regel, die transparantie bevordert, maar niet bindend is. De term naschrift wordt gehanteerd omdat het, in tegenstelling tot een advies, geen aparte kabinetsreactie moet worden opgesteld.

Onze referentie
2023-0000460655

Datum
14 september 2023

D66 vraagt wat de rol van AcICT is ten opzichte van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) bij de toetsing van de rechtmatige inzet van algoritmes en automatische besluitvorming in ICT-projecten en informatiesystemen. Toegelicht wordt dat privacy en algoritmes onderdeel kunnen zijn van de eisen aan ICT-systemen en het AcICT bekijkt deze onderwerpen vanuit dat perspectief. De AP als algoritmetoezichthouder versterkt de samenwerking tussen toezichthouders en streeft naar een uniforme normuitleg.

De beantwoording van de vragen van de Eerste Kamer is afgestemd met het Adviescollege ICT-toetsing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief voorzitter EK	<i>Ter ondertekening.</i>
2	Nota naar aanleiding van het verslag	<i>Ter ondertekening.</i>
3	Verslag EK	<i>Ter informatie</i>